യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണസ്യ ഉത്തരാർധമ്)/സർഗം 10

ഭുശുണ്ഡ ഉവാച .
വിദ്ധി ത്വം ചേതനാദേവ ചേതനേതരചേതനമ് .
ജലേഽഗ്നിരിവ ചിജ്ജാഡ്യേ നാതോ ഭിന്നേ മനാഗപി .. 1
തദ്വേദനാ-വേദനയോ-രഭേദാ+ത്സ്വസ്ഥമാസ്യതാമ് .
നിര്യന്ത്രമേവ ചിത്രസ്ഥ+ജ്ഞപ്തി-വദ്ദ്യോമ-മധ്യവത് .. 2
ബ്രഹ്മണ്യശേഷശക്തിത്വാദചിത്ത്വം വിദ്യതേ തഥാ .
അക്ഷുബ്ധേ വിമലേ തോയേ ഭാവിഫേനലവോ യഥാ .. 3
ന കാരണം വിനോദേതി ജലാത്ഫേനലവോ യഥാ .
ന കാരണം വിനോദേതി സർഗാദി ബ്രഹ്മണസ്തഥാ .. 4
ന ച കാരണമസ്ത്യത്ര സർഗവൃത്താവകാരണേ .
നാതഃ സംജായതേ കിംചിജ്ജഗദാദിർന നശ്യതി .. 5
അത്യന്തം കാരണാഭാവാന്ന കിംചിജ്ജായതേ ജഗത് .
മരാവമ്ബ്വിവ നാസ്ത്യേവ ദൃഷ്ടമപ്യഗ്രതോ ജഗത് .. 6
ബ്രഹ്മാനന്തമജം ശാന്തമതോഽസ്തീദം ന സർഗധീഃ .
കാരണാഭാവതസ്തേന ബ്രഹ്മൈവേദമഖണ്ഡിതമ് .. 7
അതഃ ശിലോദരാഭോഽസി വ്യോമകോശോപമോപി ച .
ബ്രഹ്മൈകഘനരൂപത്വാദജോഽനവയവോഽസി ച .. 8
ജ്ഞോഽസി കിംചിന്ന കിംചിദ്വാ നിഃശങ്കമലമാസ്യതാമ് .
അചേതനാചിദാഭാസേ ശാമ്യതാമാത്മനാത്മനി .. 9
നിത്യാനന്ദതയാഽജസ്യ കാരണം നാസ്തി കാര്യകൃത് .
സർഗാദ്യസംഭവേ തസ്മാദ്യദസ്തി തദജം ശിവമ് .. 6.2.10.10
അജോ യേഷാം തു ചിദ്രൂപോ നാസ്തി മൗർഖ്യവിലാസിനാമ് .
സർഗനാശേ സമുത്പന്നേ കിം തേഷാം പ്ര വിചാര്യതേ .. 11
യത്ര യത്ര പരം ബ്രഹ്മ തത്ര സന്തി ജഗന്തി ഹി .
ജഗച്ഛബ്ദാർഥരൂപേണ മുക്താന്യേവംവിധാനി ച .. 12
തൃണേ കാഷ്ഠേ ജലേ കുഡ്യേ സർവത്രൈവ പരം സ്ഥിതമ് .
സർവത്രൈവ ച സർഗൗഘഃ പരിപ്രോതഃ സ്ഥിതോ മിഥഃ .. 13
ബ്രഹ്മണഃ കഃ സ്വഭാവോഽസാവിതി വക്തും ന യുജ്യതേ .
അനന്തേ പരമേ തത്ത്വേ സ്വത്വാസ്വത്വാത്യസംഭവാത് .. 14
അഭാവസവ്യപേക്ഷസ്യ ഭാവസ്യാസംഭവാദപി .
പദം ബധ്നന്തി നാനന്തേ സ്വഭാവാദ്യാ ദുരുക്തയഃ .. 15
അസ്വത്വാഭാവയോർനിത്യേഽനന്ത്യേഽത്യന്തമസംഭവാത് .
സ്വത്വഭാവേഷു സിദ്ധേഷു സ്വഭാവോക്തിർന തിഷ്ഠതി .. 16
നാഹന്ത്വം ലഭ്യതേ സാധോ ബുദ്ധ്യാലോകേ നിരീക്ഷിതമ് .
അസദേവ കുതോഽപ്യേതദ്ബാലയക്ഷ ഇവോദിതമ് .. 17

മുക്തം ത്വഹന്ത്വശബ്ദാർഥൈർലഭ്യതേ യച്ച തത്പരമ് .
യുക്തം ത്വഹന്ത്വശബ്ദാർഥൈഃ പ്രേക്ഷ്യമാണം വിലീയതേ .. 18

ഭേദോ ജഗദ്ബ്രഹ്മദൃശോരഭേദഃ
പര്യായശബ്ദാർഥവിലാസതുല്യഃ .
സംകല്പമാത്രം കഥിതോ ന സത്യോ
യഥാനയോർവൈ കടകത്വഹേമ്നോഃ .. 19

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ സ്വർഗാപ-വർഗ+പ്രതിപത്തി-യോഗോപ-ദേശോ നാമ ദശമഃ സർഗഃ .. 10 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
12.12.2023